

ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

© Склярова Г.О., 2008

Розглянуто порядок формування інноваційної політики, що дасть змогу забезпечити досягнення цілей інноваційної діяльності промислових підприємств з урахуванням сили інноваційної позиції підприємства, та підсистеми, які повинні входити до наведеного порядку, а саме – підсистема стратегічного планування інноваційної політики, прогнозування інноваційних ризиків, підсистема розроблення інноваційної програми та підсистема планування реалізації інноваційних проєктів.

Ключові слова: інноваційна політика, стратегічне планування, інноваційна програма, прогнозування інноваційних ризиків, планування реалізації інноваційних проєктів, моніторинг інноваційних проєктів.

The order of creation of innovative policy was observe, it lets to ensure of improvement of the innovative action aims in the industrial companies, with the force of the innovative position of the company and system what guilty to enter before order but just system strategic planning innovative policy, prediction innovative risk, system treatment innovative program and system planning implementation project.

Key words: innovative politics, strategy planning, innovative program, prognosis of innovative risks, planning of innovative projects realization, monitoring of innovative projects.

Постановка проблеми

На сучасному етапі функціонування промислових підприємств спостерігається неефективне впровадження інноваційної політики, у зв'язку з чим підприємствами не використовується значною мірою належний потенціал. На нашу думку, це відбувається тому, що на підприємствах цьому не приділяється уваги або зовсім відсутня злагожена інноваційна політика. Зважаючи на це, інструментом вдосконалення функціонування промислових підприємств ми вважаємо порядок формування їх інноваційної політики.

Аналіз основних досліджень та публікацій

В економічній літературі питання вдосконалення діяльності промислових підприємств через формування інноваційної політики доволі широко досліджені у роботах вітчизняних фахівців. Так, О.І. Дачій [3] зосереджує увагу на ефективності інноваційної діяльності, В.І. Ландик [2] розглядає проблеми формування інноваційної стратегії підприємства та узагальнює досвід їх вирішення, Л.В. Білозор [1] концентровано викладає методологічні підходи щодо формування інноваційної продукції, А.А. Ступна [4] вказує на сучасні особливості реалізації інноваційної діяльності в Україні.

Однак разом з тим існують проблеми формування чіткої інноваційної політики за рахунок відсутності певних інструментів.

Постановка цілей

Мета роботи – внесення пропозицій щодо порядку формування інноваційної політики як інструмента поліпшення стану промислових підприємств для отримання конкурентних переваг за рахунок своєчасного та оперативного впровадження новацій.

Порядок формування інноваційної політики промислового підприємства

Виклад основного матеріалу

Розроблення та формування інноваційної політики повинні здійснюватись на основі використання відповідних принципів, а саме: системність дослідження інноваційної позиції і інноваційних можливостей підприємства, комплексність та обґрунтованість управлінських рішень щодо інноваційної політики, відповідність інноваційної стратегії напрямку розвитку підприємства. Отже, для формування оптимальної інноваційної політики промисловим підприємствам потрібно використовувати порядок формування інноваційної політики, що запропонована на рисунку. Цей порядок покликаний забезпечити формування інноваційних цілей підприємства, реалізацію стратегічного і оперативного підходів щодо формування інноваційної політики. Складовими цього порядку (системи) повинні бути: підсистема стратегічного планування інноваційної політики, підсистема прогнозування інноваційних ризиків, підсистема розроблення інноваційної програми підприємства, підсистема планування реалізації інноваційних проектів.

Підсистема стратегічного планування інноваційної політики підприємства повинна забезпечити формування інноваційних цілей підприємства, що спрямовані на досягнення глобальної мети підприємства; оцінку та вибір стратегічних альтернатив відповідно до типу стратегічної конкурентної інноваційної поведінки підприємства; розроблення стратегії відповідно до можливостей підприємства та визначення пріоритетів інноваційного розвитку підприємства з метою підвищення ефективності розподілу інноваційних ресурсів.

Другою складовою системи формування інноваційної політики є прогнозування інноваційних ризиків, що передбачає здійснення моніторингу і аналізу як зовнішніх, так і внутрішніх чинників ризику, оцінку інноваційних ризиків, планування робіт щодо управління інноваційними ризиками та розроблення заходів щодо зниження ризиків інноваційної діяльності промислового підприємства.

Моніторинг і аналіз зовнішніх і внутрішніх чинників ризику повинен забезпечити керівництво підприємства інформацією щодо ранжування чинників ризику за імовірністю ризику та ступенем ризику. Це необхідно для прийняття управлінських рішень стосовно постійного відстеження тих чинників, що являють собою джерело імовірного виникнення ризику високого та середнього ступеня. Задля розв'язання цього завдання під час проведення моніторингу зовнішніх та внутрішніх чинників ризику слід аналізувати такі їх показники, як імовірність ризику та ступінь ризику.

Підсистема розроблення інноваційної програми повинна передбачати розроблення всіх проектів підприємства, а саме: розроблення та вдосконалення політики в галузі використання нових інформаційних технологій, розроблення та вдосконалення політики структурних змін, вдосконалення технічної політики промислового підприємства та проектів щодо вдосконалення маркетингової політики підприємства. Отже, програма інноваційної діяльності підприємства повинна являти собою портфель проектів інноваційної діяльності.

Під час визначення інноваційних проектів, які потрібно включати до інноваційної програми, потрібно використовувати такий інструмент контролінгу інноваційної діяльності, як портфельний аналіз.

Підсистема планування реалізації інноваційних проектів повинна передбачати:

- визначення цілей проекту;
- формування структури проекту;
- визначення необхідних ресурсів для реалізації проекту;
- складання бюджету за проектом;
- визначення організаційної структури з проекту;
- формування основних підконтрольних показників щодо реалізації інноваційного проекту.

Висновки

Для реалізації оптимальної інноваційної політики промисловим підприємствам рекомендуємо використовувати запропонований порядок формування інноваційної політики. За допомогою впровадження цього порядку можливо забезпечити чітке та помірковане проведення інноваційної політики підприємства, що надасть широкі перспективи щодо розгортання діяльності підприємств за рахунок інноваційної складової.

Перспективи подальших досліджень

Подальшим етапом досліджень повинно стати створення системи стимулювання і інвестування науково-технічної та інноваційної діяльності, підтримуваної і координованої державою в напрямку створення конкурентного середовища на ринку; здійснення фінансової підтримки промислових підприємств за рахунок надання їм можливостей придбання інноваційної продукції в кредит; удосконалення системи ціноутворення на інноваційну продукцію; зростання платоспроможного попиту; створення системи моніторингу й інформації щодо аналізу та прогнозування кон'юнктури ринку інноваційної продукції.

1. Білозор Л.В. *Методологічні підходи щодо формування інноваційної продукції* // *Економіка АПК*. – 2004. – №9. – С.88–93. 2. Ландик В.И. *Инновационная стратегия предприятия: проблемы и опыт их решения*. – К.: *Наук. думка*, 2003. – 364 с. 3. Дацій О.І. *Ефективність інноваційної діяльності: Автореф. дис. ... д-ра екон. наук*. – К., 2005. 4. Ступина А.А. *Особенности инновационной деятельности в Украине* // *Економіка промисловості*. – 2006. – №3 (9). – С. 114–118.

УДК 658.518.3

Л.Г. Смоляр, Н.В. Коба

НТУУ “Київський політехнічний інститут”

ЗНАННЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ РЕСУРС СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА

© Смоляр Л.Г., Коба Н.В., 2008

З'ясовано сутність знання як економічної категорії. Визначено поняття «знання» з позицій прагматичних інтересів компанії, виділено його форми та специфічні ознаки. На основі аналізу літературних джерел здійснюється узагальнення та уточнення класифікації знань, наявних в організації. Сформульовано вимоги до підприємства в контексті управління знаннями.

Ключові слова: знання, підприємство, інформація, ресурс, управління.

The article is devoted to finding out the knowledge essence as an economics phenomenon of the modern company. The concept “knowledge” is defined from the pragmatic interests' aspects of the company, its forms and specific characteristics are sorted out. Generalization and introduction clarity into classification of the present knowledge in organization are carried out on the basis of literature analysis. The requirements to the companies are formulated in knowledge management context.

Key words: knowledge, enterprise, information, resource, management.

Постановка проблеми

У ХХІ ст. знання стають домінуючим засобом досягнення високих соціально-економічних результатів. Традиційні чинники (земля, праця, капітал) в сучасній економіці діють тільки за умови ефективного використання знань. За цих обставин нагальним для сучасних компаній стає розкриття сутності та специфічності знань як економічної категорії та визначення їх джерел.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Дослідженню питання сутності «знання» як економічної категорії присвятили свої праці Т. Девенпорт, М. Полані, І. Нонака, К. Вііг, Д. Стенмарк, Б. Мільнер, М. Марінічева, Т. Гаврилова,